

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Національного університету
цивільного захисту України
протокол № 8 від 23 червня 2022 р.

Голова вченої ради

  Володимир САДКОВИЙ

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
ЕКСТРЕМАЛЬНА ТА КРИЗОВА ПСИХОЛОГІЯ**

за спеціальністю 053 «Психологія»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

третій

СТУПІНЬ

доктор філософії

Харків 2022

Рішення про внесення змін до освітньої програми

Зміни до освітньої програми затверджено вченою радою
Національного університету цивільного захисту України
Протокол від «26» серпня 2022 року № 10

Зміни до освітньої програми затверджено вченою радою
Національного університету цивільного захисту України
Протокол від «28» червня 2024 року № 12

Зміни до освітньої програми затверджено вченою радою
Національного університету цивільного захисту України
Протокол від «26» червня 2025 року № 13

Передмова

Освітньо-наукова програма (далі – освітня програма) розроблена на основі стандарту вищої освіти України за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія, затвердженого і введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 № 646, проектною групою у складі:

керівник проектної групи (гарант освітньої програми):

ГРИБЕНЮК Геннадій Сергійович – професор кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, доктор психологічних наук, професор.

Члени проектної групи:

ПЕРЕЛИГІНА Ліна Анатоліївна – професор кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, доктор біологічних наук, професор;

НАЗАРОВ Олег Олександрович – професор кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, кандидат психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України (рівень володіння іноземною мовою B2);

БОСНЮК Валерій Федорович – заступник начальника кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України, кандидат психологічних наук, доцент;

КЕРДИВАР Валентин Віталійович – начальник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології Національного університету цивільного захисту України, доктор філософії з психології;

БУЛАЙТІС Андрій Віталійович – здобувач вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти Національного університету цивільного захисту України, освітньо-наукової програми «Екстремальна та кризова психологія»;

КУЧИНСЬКА Анастасія Олександрівна – заступник начальника управління – начальник відділу психологічного забезпечення Управління психологічного забезпечення та соціального захисту Департаменту персоналу ДСНС України.

Опис освітньої програми

1. Загальна інформація

Повна назва закладу вищої освіти, кафедри	Національний університет цивільного захисту України Кафедра психології діяльності в особливих умовах
Назва освітньої програми	Екстремальна та кризова психологія
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	053 «Психологія»
Спеціалізація (за наявності)	Відсутня
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з психології
Професійна кваліфікація	Не присвоюється
Опис предметної області	Об'єкт вивчення: психічні явища, закономірності їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності. Цілі навчання: набуття здатності розв'язувати комплексні проблеми у сфері психології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Теоретичний зміст предметної області: поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; фізіологічні основи психічних процесів, психологічні аспекти виникнення та перебігу порушень психічної діяльності; психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; міжгрупової взаємодії тощо. Методи, методики та технології: методи теоретичних та емпіричних досліджень, аналізу даних, технології психологічної допомоги, сучасні цифрові технології. Інструменти та обладнання: психодіагностичний інструментарій, прилади для психологічних досліджень, комп'ютерна техніка і мультимедійне обладнання; системи пошуку та обробки інформації; програми статистичної обробки та візуалізації даних.
Цілі освітньої програми	Формування високоосвіченої, національно свідомої, чесної, небайдужої, творчої особистості фахівця здатного здійснювати науково-дослідницьку діяльність, аналітичну роботу, наукове консультування, викладацьку роботу, проводити фундаментальні, прикладні та пошукові дослідження в галузі екстремальної та кризової психології.
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Тип диплома (спільний, подвійний, одиничний)	Диплом доктора філософії, одиничний
Найменування партнера за узгодженою спільною освітньою програмою (за наявності)	Відсутній
Мова (мови) викладання	Українська

Кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання освітньої програми	54 кредитів ЄКТС
Форми здобуття освіти та розрахункові строки виконання освітньої програми (за кожною формою)	Очна (денна, вечірня) – 4 роки; заочна – 4 роки.
Вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою (відповідно до стандартів вищої освіти)	Наявність освітнього ступеня магістра
Подальше навчання	Можливість здобувати науковий ступінь доктора наук та додаткові кваліфікації у системі освіти дорослих.
Викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання з набуття загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем. Оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів українською та англійською мовами. Отримання навичок науково-педагогічної роботи у вищій школі. Проведення самостійного наукового дослідження з використанням ресурсної бази НУЦЗ України. Індивідуальне наукове керівництво, підтримка і консультування науковим керівником. Викладання здійснюється на засадах утвердження української національної та громадянської ідентичності, виховання патріотизму; академічної доброчесності та академічної свободи учасників освітнього процесу. Основними видами навчальних занять є лекція, семінарське та практичне заняття, тактико-спеціальні заняття, консультація, тренінг, самостійна робота.
Система оцінювання	В НУЦЗ України оцінювання рівня навчальних досягнень з освітніх компонентів здійснюється за 100-бальною шкалою.

2. Компетентності, які дають право на присудження/присвоєння освітньої кваліфікації (або освітньої та професійної кваліфікації (кваліфікацій))

Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

	СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності. СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним. СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності. СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.
Предметні компетентності відповідно до профілю освітньої програми	СК8. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики у галузі екстремальної та кризової психології. СК9. Здатність здійснювати психологічну оцінку та застосовувати сучасні методи і технології психологічної реабілітації, спрямовані на відновлення психічного стану, функціонування та соціальної адаптації особистості після травмуючих чи кризових подій. СК10. Здатність розуміти психологічні механізми поведінки людини в екстремальних ситуаціях, аналізувати чинники, що впливають на її ефективність та безпеку. СК11. Здатність забезпечувати психологічну безпеку персоналу екстремальних видів діяльності, застосовувати науково обґрунтовані методи профілактики професійних ризиків, підтримки психічної стійкості та збереження ефективності діяльності в умовах підвищеної небезпеки.

3. Програмні результати навчання, які дають право на присудження/присвоєння освітньої кваліфікації (або освітньої та професійної кваліфікації (кваліфікацій))

Програмні результати навчання (відповідно до стандарту вищої освіти)	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.
--	--

	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність. РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів. РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності. РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій. РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.
Програмні результати навчання (відповідно до профілю освітньої програми)	РН11. Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі екстремальної та кризової психології, бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності. РН12. Розробляти та реалізовувати сучасні підходи і технології психологічної реабілітації для відновлення психічного стану і соціального функціонування особистості після екстремальних та кризових ситуацій. РН13. Здатність аналізувати та прогнозувати поведінку людини в екстремальних ситуаціях, застосовувати методи психологічної діагностики й підтримки для підвищення її стресостійкості та ефективності діяльності. РН14. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення безпеки та збереження психічного здоров'я.

4. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері психології або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація розміщується на сайті НУЦЗ України.

5. Ресурсне забезпечення реалізації освітньої програми

Кадрове забезпечення	Викладання освітніх компонентів забезпечується науково-педагогічними працівниками: докторами наук, професорами, кандидатами наук (докторами філософії), доцентами, які працюють у НУЦЗ України та мають досвід продукування нових ідей, розв'язання дослідницьких проблем, науково-педагогічної та управлінської діяльності у вищій школі, володіють методологією наукової діяльності.
Матеріально-технічне забезпечення	Здобувачам освіти надається безоплатний доступ до всіх ресурсів освітньо-наукового середовища НУЦЗ України, зокрема аудиторного фонду, бібліотеки, комп'ютерних і спеціалізованих класів, кабінету психологічного розвантаження, конференц-залу, мережі Інтернет, мережевих систем пошуку та обробки інформації, мультимедійного обладнання, програм обробки та візуалізації даних. Освітній процес забезпечено роботою навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології. Соціально-побутова інфраструктура включає: спортивні майданчики, стадіони, спортивно-оздоровчий комплекс, актову залу, медичну частину, гуртожиток, кафетерій.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес забезпечується відповідним навчально-методичним забезпеченням, що складається з робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, підручників (навчальних посібників), курсів лекцій, методичних розробок до семінарських та практичних занять, методичних вказівок для самостійної роботи здобувачів, екзаменаційних завдань різної складності. Кафедра психології діяльності в особливих умовах, навчально-наукова лабораторія екстремальної та кризової психології, бібліотека мають власні веб-сторінки на офіційному сайті НУЦЗ України (https://nuczu.edu.ua), де розміщено інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу й наукових досліджень. Доступ до інформаційного та навчально-методичного забезпечення здійснюється на безоплатній основі.

6. Академічна мобільність

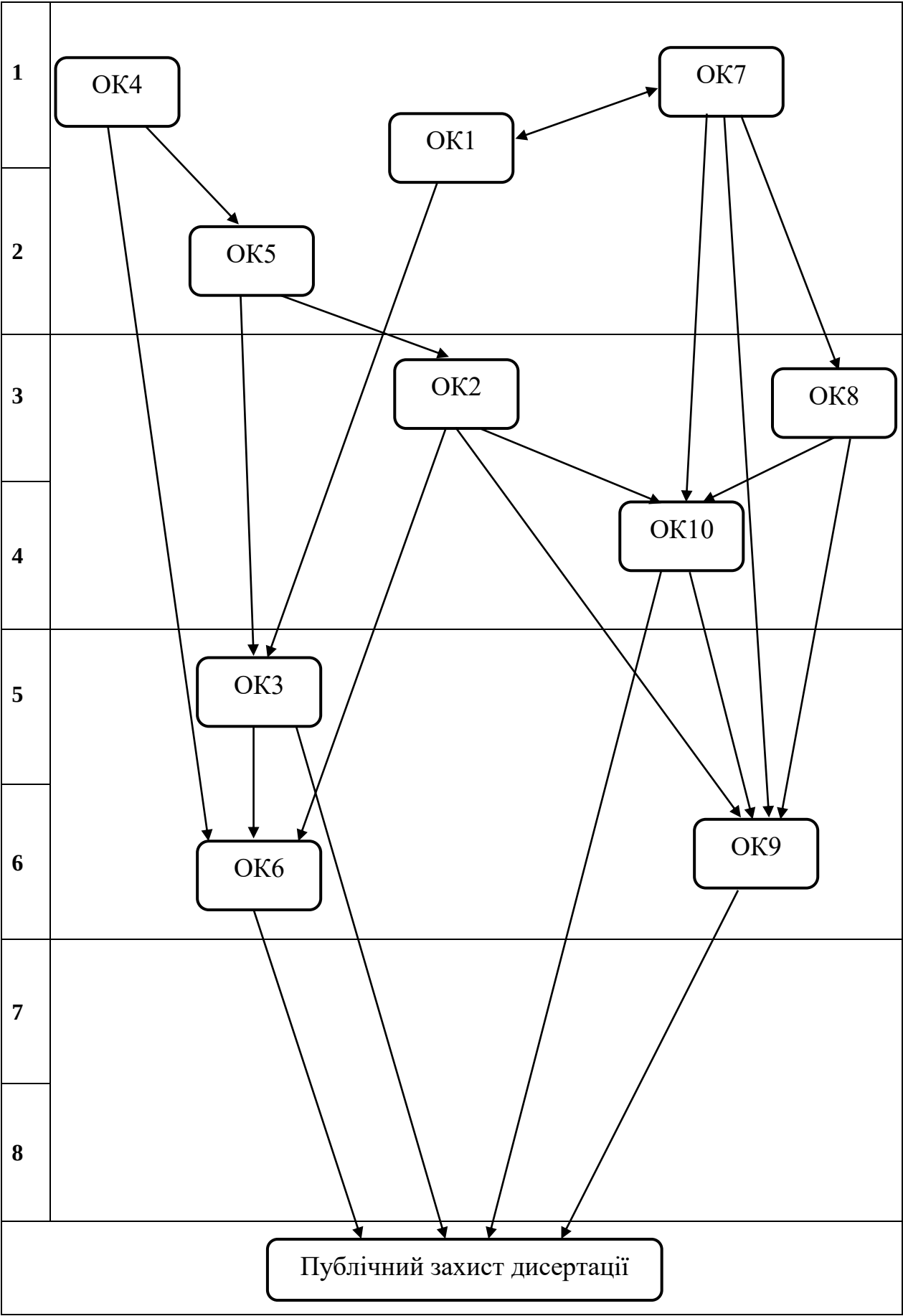
Національна кредитна мобільність	Право на національну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі договорів про співробітництво між НУЦЗ України та вітчизняними закладами вищої освіти.
Міжнародна кредитна мобільність	Право на міжнародну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проєктів, а також здобувачами освіти з власної ініціативи, на основі індивідуальних запрошень.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних громадян здійснюється після вивчення української мови.

7. Перелік обов'язкових освітніх компонентів та їх логічна послідовність

7.1. Перелік обов'язкових освітніх компонентів

Код освітнього компонента	Освітні компоненти	Кількість кредитів ЄКТС	Форми підсумкового контролю
Цикл загальної підготовки			
<i>Загальнонаукові освітні компоненти</i>			
OK1	Філософсько-методологічні основи наукових досліджень	5,0	диференційований залік, іспит
<i>Мовні освітні компоненти</i>			
OK2	Академічна іноземна мова	6,0	диференційований залік, іспит
<i>Науково-дослідницькі та педагогічні освітні компоненти</i>			
OK3	Управління науковими проєктами та інтелектуальна власність	3,0	іспит
OK4	Методика викладання у вищій школі	3,0	іспит
OK5	Практикум з наукової комунікації	3,0	іспит
OK6	Педагогічна практика	6,0	диференційований залік
Цикл професійної підготовки			
<i>Освітні компоненти зі спеціальності</i>			
OK7	Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах	3,0	іспит
OK8	Проблеми психологічної реабілітації	3,0	іспит
OK9	Психологія поведінки людини в екстремальних ситуаціях	3,0	іспит
OK10	Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності	3,0	іспит
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів:		38,0	
Загальний обсяг вибіркових освітніх компонентів:		16,0	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		54,0	

7.2. Логічна послідовність вивчення обов’язкових освітніх компонентів

8. Можливості працевлаштування за здобутою вищою освітою

Працевлаштування у наукових установах і закладах вищої освіти; у дослідницьких установах та організаціях; органах влади, установах та організаціях, в тому числі секторі безпеки та оборони тощо. На посадах згідно з чинною редакцією Класифікатора професій України (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08), а саме: викладач закладу вищої освіти, код КП 2310.2; науковий співробітник (психологія), код КП 2445.1; науковий співробітник-консультант (психологія) код КП 2445.1; психолог, код КП 2445.2.

9. Процедури присвоєння професійної(их) кваліфікації(й) (у разі їх присвоєння). Професійна кваліфікація не присвоюється.

10. Відповідність освітніх компонентів компетентностям та результатам навчання

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті	РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності. РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	ОК 2. Академічна іноземна мова
	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.	ОК 3. Управління науковими проєктами та інтелектуальна власність
	РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	ОК 5. Практикум з наукової комунікації

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.	ОК 3. Управління науковими проєктами та інтелектуальна власність
	РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
	РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	ОК 6. Педагогічна практика
ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	ОК 6. Педагогічна практика
	РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.	ОК 8. Проблеми психологічної реабілітації
СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.	РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень
	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.	РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень
	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.	ОК 3. Управління науковими проектами та інтелектуальна власність
	РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.	ОК 9 Психологія поведінки людини в екстремальних ситуаціях

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
СК3. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.	РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	ОК 2. Академічна іноземна мова
	РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів. РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	ОК 5. Практикум з наукової комунікації
	РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.	ОК 6. Педагогічна практика
СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.	РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	ОК 2. Академічна іноземна мова

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності. РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
	РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок. РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	ОК 5. Практикум з наукової комунікації
	РН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності. РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	ОК 6. Педагогічна практика
СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюват	РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших	ОК 2. Академічна іноземна мова

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
и ся протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.	наукових розвідок. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів. РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.	
	РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	ОК 4. Методика викладання у вищій школі
	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.	ОК 6. Педагогічна практика
СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій викладацькій діяльності.	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень
	РН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.	ОК 4. Методика викладання у вищій школі

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.	ОК 6. Педагогічна практика
СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.	ОК 2. Академічна іноземна мова
	РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.	ОК 3. Управління науковими проєктами та інтелектуальна власність
	РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.	ОК 5. Практикум з наукової комунікації

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
СК8. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики у галузі екстремальної та кризової психології	РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці. РН11. Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі екстремальної та кризової психології, бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності	ОК 1. Філософсько-методологічні основи наукових досліджень
	РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології. РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.	ОК 7. Теоретико-методологічні проблеми психології діяльності в особливих умовах
СК9. Здатність здійснювати психологічну оцінку та застосовувати сучасні методи і технології психологічної реабілітації, спрямовані на відновлення психічного стану, функціонування та	РН12. Розробляти та реалізовувати сучасні підходи і технології психологічної реабілітації для відновлення психічного стану і соціального функціонування особистості після екстремальних та кризових ситуацій. РН14. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення безпеки та збереження психічного здоров'я.	ОК 8. Проблеми психологічної реабілітації

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
соціальної адаптації особистості після травмуючих чи кризових подій.	РН12. Розробляти та реалізовувати сучасні підходи і технології психологічної реабілітації для відновлення психічного стану і соціального функціонування особистості після екстремальних та кризових ситуацій. РН13. Здатність аналізувати та прогнозувати поведінку людини в екстремальних ситуаціях, застосовувати методи психологічної діагностики й підтримки для підвищення її стресостійкості та ефективності діяльності. РН14. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення безпеки та збереження психічного здоров'я.	ОК 10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності
СК10. Здатність розуміти психологічні механізми поведінки людини в екстремальних ситуаціях, аналізувати чинники, що впливають на її ефективність та безпеку.	РН11. Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі екстремальної та кризової психології, бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності. РН13. Здатність аналізувати та прогнозувати поведінку людини в екстремальних ситуаціях, застосовувати методи психологічної діагностики й підтримки для підвищення її стресостійкості та ефективності діяльності. РН14. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення безпеки та збереження психічного здоров'я.	ОК 9. Психологія поведінки людини в екстремальних ситуаціях
	РН13. Здатність аналізувати та прогнозувати поведінку людини в екстремальних ситуаціях, застосовувати методи психологічної діагностики й підтримки для підвищення її стресостійкості та ефективності діяльності. РН14. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати	ОК 10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності

Компетентності, які повинен опанувати здобувач вищої освіти	Програмні результати навчання	Найменування освітніх компонентів
	ефективні техніки забезпечення безпеки та збереження психічного здоров'я.	
СК11. Здатність забезпечувати психологічну безпеку персоналу екстремальних видів діяльності, застосовувати науково обґрунтовані методи профілактики професійних ризиків, підтримки психічної стійкості та збереження ефективності діяльності в умовах підвищеної небезпеки.	РН12. Розробляти та реалізовувати сучасні підходи і технології психологічної реабілітації для відновлення психічного стану і соціального функціонування особистості після екстремальних та кризових ситуацій. РН14. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення безпеки та збереження психічного здоров'я.	ОК 8. Проблеми психологічної реабілітації
	РН11. Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі екстремальної та кризової психології, бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності. РН13. Здатність аналізувати та прогнозувати поведінку людини в екстремальних ситуаціях, застосовувати методи психологічної діагностики й підтримки для підвищення її стресостійкості та ефективності діяльності. РН14. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення безпеки та збереження психічного здоров'я.	ОК 9. Психологія поведінки людини в екстремальних ситуаціях
	РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. РН14. Надавати оцінку готовності особистості та групі до дій за призначенням із використанням сучасних психологічних технологій та методів, оцінювати ризики й використовувати ефективні техніки забезпечення безпеки та збереження психічного здоров'я.	ОК 10. Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності

11. Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам

[illegible]

12. Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам

[illegible]

**13. Матриці відповідності визначених освітньою програмою компетентностей,
дескрипторам Національної рамки кваліфікацій (НРК)**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв’язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	Комунікація К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Відповідальність та автономія АВ1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності АВ2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
1	2	3	4	5
Загальні компетентності				
ЗК1	Зн1	Ум1, Ум3		
ЗК2			К1, К2	АВ2
ЗК3		Ум1, Ум2, Ум3	К1	АВ1
ЗК4	Зн1	Ум1	К2	АВ2
Спеціальні компетентності				
СК1	Зн1	Ум1		
СК2	Зн1	Ум1, Ум3		АВ1
СК3		Ум1, Ум2		АВ1
СК4	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2

1	2	3	4	5
CK5			K1, K2	AB1, AB2
CK6		УМ1, УМ2		AB2
CK7		УМ1, УМ3	K1	AB1, AB2
Предметні компетентності				
CK8	ЗН1	УМ2, УМ3	K1	AB1
CK9		УМ1, УМ3	K2	AB1, AB2
CK10		УМ1	K2	AB1, AB2
CK11		УМ3	K2	AB1, AB2

14. Наукова складова

Наукова складова освітньої програми передбачає проведення здобувачами вищої освіти власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Обсяг основного тексту дисертації повинен становити 7-8 авторських аркушів.

Наукова складова передбачає такі види діяльності:

- вибір та обґрунтування теми власного наукового дослідження, визначення змісту, строків виконання та обсягу наукових робіт;
- вибір та обґрунтування методології проведення власного наукового дослідження, здійснення огляду та аналізу існуючих поглядів та підходів, що розвинулися в сучасній науці за обраним напрямом;
- проведення під керівництвом наукового керівника власного наукового дослідження, що передбачає вирішення дослідницьких завдань шляхом застосування комплексу теоретичних та емпіричних методів;
- аналіз та узагальнення отриманих результатів власного наукового дослідження; обґрунтування наукової новизни отриманих результатів, їх теоретичного та/або практичного значення;
- оформлення наукових досягнень здобувача вищої освіти у вигляді дисертації, підведення підсумків щодо повноти висвітлення результатів дисертації в наукових статтях відповідно до чинних вимог.

Впровадження одержаних результатів та отримання підтверджувальних документів. Подання документів на попередню експертизу дисертації. Підготовка наукової доповіді для випускної атестації (захисту дисертації).

Наукова складова освітньої програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача вищої освіти і є невід'ємною частиною навчального плану підготовки доктора філософії.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньої програми є підготовка та публікація наукових статей у наукових фахових виданнях (закордонних, вітчизняних) за темою дослідження, участь у науково-практичних конференціях (фахових семінарах) з публікацією тез доповідей, круглих столів, симпозіумах тощо.

Потенційні тематики наукових досліджень здобувачів вищої освіти:

1. Психотравматичні ризики професійної діяльності персоналу ДСНС в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру.
2. Психологічні особливості функціонування фахівців в ризиконебезпечних умовах життєдіяльності.
3. Психологічні ресурси резильєнтності рятувальників в умовах тривалих надзвичайних ситуаціях.
4. Індивідуально-психологічні детермінанти стійкості до бойового стресу у комбатантів.
5. Психологічні наслідки травматизації цивільного населення в умовах ведення бойових дій.

Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма:

1. Закон України від 05.09.2017, № 2145-VIII «Про освіту». URL: <http://surl.li/ufwxy>.
2. Закон України від 01.07.2014, № 1556 VII «Про вищу освіту». URL: <http://surl.li/ufwyr>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015, № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» URL: <http://surl.li/ufwxl>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011, № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <http://surl.li/ufwxa>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016, № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023, № 502). URL: <https://surl.li/poxatr>.
6. Стандарт вищої освіти України із спеціальності 053 Психологія для третього освітньо-наукового рівня вищої освіти. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 646. URL: <https://surl.lu/jnyzkl>.
7. Наказ МОН України від 27.03.2025, № 512 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». URL: <https://surl.lu/ageham>.
8. Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010, №327 «Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 (зі змінами). URL: <http://surl.li/ufwwf>.
9. Наказ НУЦЗ України від 17.01.2025, №34 «Про затвердження Положення про освітні програми Національного університету цивільного захисту України». URL: <https://surl.lt/rescoo>.
10. Наказ НУЦЗ України від 21.12.2024, № 330 «Про затвердження Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Національному університеті цивільного захисту України». URL: <https://surl.li/sidonq>.

**Керівник проєктної групи
(гарант освітньої програми)**

професор кафедри психології
діяльності в особливих умовах,

доктор психологічних наук, професор

Геннадій ГРИБЕНЮК